

آن سرمد

قباله فلك
و پرسش های فرارو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آن روز سرد

نویسنده:

علی لباف

ناشر چاپی:

منیر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵ فهرست
۶ آن روز سرد
۶ مشخصات کتاب
۶ پیشگفتار
۶ گفتار یکم: آشنایی با ماجرای قباله فدک
۶ الف) اعتقاد شیعیان (به گزارش اهل سنت)
۷ ب) دیدگاه سنیان
۷ گفتار دوم: شواهد نقض نظریه قائدان
۷ الف) ماجرای پاره کردن قباله بخشش مالیات بحرین
۷ ب) ماجرای پاره کردن قباله بخشش زمین کشاورزی
۷ ج) ماجرای پاره کردن قباله پرداخت سهم «مؤلفه قلوبهم»
۸ جمع بندی شواهد نقض
۸ پی‌نوشت
۸ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

آن روز سرد

مشخصات کتاب

سرشناسه: لباف علی ۱۳۵۳ - عنوان و نام پدیدآور: آن روز سرد: قباله فدک و پرسش‌های فرارو / به اهتمام علی لباف؛ زیر نظر مرتضی فرج پور. مشخصات نشر: تهران: منیر، ۱۳۸۸. مشخصات ظاهری: ۱۵ ص. ۴ - ۱۱۲ - ۵۳۹ - ۹۶۴ - شابک: ۸۰۰۰ ریال ۹۷۸ وضعیت فهرست نویسی: فاپا یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس. موضوع: فاطمه زهرا (س)، ۸؛ قبل از هجرت - ۱۱ ق شناسه افزوده: فرجپور، مرتضی ویراستار رده بندی کنگره: ۱۳۸۸ / ۲ / ل آ ۵۸ / BP ۲۷ رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۹۷۳ شماره کتابشناسی ملی: ۷۱۰۳۱۳۱

پیشگفتار

ماجرای پاره کردن قباله فدک توسط عمر، حکایت جانسوزی است که بخشی از مصائب حضرت زهرا علیهاالسلام را به خود اختصاص داده است. منابع اهل سنت هر چند به تحریف و سانسور برخی حوادث این ماجرا دست یازیده‌اند اما برخی از آنها، واقعه «پاره کردن قباله فدک توسط عمر». را پذیرفته و بدان تصریح نموده‌اند به عبارت دیگر، منابع شیعه و سنی، در این فراز از ماجرای غضب فدک، با یکدیگر اتفاق نظر دارند. با این وجود، دکتر اصغر قائدان در کتابش به نام «تحلیلی بر مواضع سیاسی علی بن ابیطالب علیه السلام، صفحه ۹۶» ذیل ماجرای فدک می‌نویسد: «در نهایت پس از استدلال قوی فاطمه (س) و علی (ع)، خلیفه فدک را طی نامه ای به او بازگردانید. ولی عمر در قضیه دخالت کرد و حکم بازگشت فدک را گرفته، و پاره کرد ... البته باید در پذیرش این روایت، کاملاً احتیاط کرد؛ زیرا، صحیح به نظر نمی‌رسد عمر توانسته باشد حکم صادره از سوی ابوبکر را پاره کند. حتی اگر چنین قدرتی هم می‌داشت، این اندازه می‌دانست که به مصلحتش نیست که چنین کاری کند!» ... در این نوشتار کوتاه برآنیم تا بر اساس منابع اهل سنت و با ارائه شواهد نقض تاریخی، به استبعادهای فوق پاسخ دهیم. بدیهی است که در صورت اثبات وقوع حوادثی مشابه با «ماجرای پاره کردن قباله فدک»، بطلان نظریه ارائه شده توسط دکتر اصغر قائدان نیز آشکار می‌گردد.

گفتار یکم: آشنایی با ماجرای قباله فدک

الف) اعتقاد شیعیان (به گزارش اهل سنت)

ابن ابی الحدید معتزلی (متوفای ۶۵۶) مینویسد: و أما ما یزویه رجال الشیعۀ و الأخباریون منهم فی کتیبهم من قولهم: إنهما أہانہا و اسمعہا کلاماً غلیظاً و إن أبابکر رقی لها حیث لم یکن عمر حاضرًا فکتب لها بفدک کتاباً؛ فلما خرّجت بہ وجدها عمر فمد یدہ إلیہ لیأخذہ مغالبً فمَنعته، فدفع یدہ فی صدرہا و أخذ الصحیفۃ فخرّقہا، بعد أن تفلّ فیہا فمحاها ... ۱ و اما آنچه راویان اخبار از بزرگان شیعه در کتابهایشان روایت کرده‌اند که: آن دو، او (= حضرت زهرا علیهاالسلام) را خوار ساختند و سخنان درستی به گوش او رساندند؛ و این که هنگامی که عمر حاضر نبود، ابوبکر دلش برای او سوخت و قباله‌ای برای [مالکیت] فدک برای او نوشت؛ پس هنگامی که [حضرت زهرا علیهاالسلام] با آن [قباله] بیرون آمد، عمر او را یافت، پس دستش را به سمت آن دراز کرد تا به زور آن را بگیرد، اما [حضرت زهرا علیهاالسلام] او را [از این کار] بازداشت، پس [عمر] با دستش به سینه او کوبید و هلش داد و قباله را گرفت و بعد از اینکه در آن آب دهان انداخت و [نوشته] آن را پاک کرد، پاره اش نمود...

(ب) دیدگاه سنیان

علی بن برهان الدین حلبی (متوفای ۱۰۴۴) به نقل از سبط بن جوزی حنفی (متوفای ۶۵۴) می‌نویسد: **أَنَّهُ كَتَبَ لَهَا بَدَكَ وَ دَخَلَ عَلَيْهِ عَمْرٌ، فَقَالَ: مَا هَذَا؟ فَقَالَ: كَتَبْتُهُ لِفَاطِمَةَ ... ثُمَّ أَخَذَ الْكِتَابَ فَشَقَّهُ. ۲** او (= ابوبکر) برای فاطمه درباره فدک، قباله ای نوشت. عمر نزد او (= ابوبکر) آمد و گفت: این چیست؟ گفت: برای فاطمه نوشته ام ... سپس [عمر] آن نوشته را گرفت و آن را پاره کرد.

گفتار دوم: شواهد نقض نظریه قائدان**(الف) ماجرای پاره کردن قباله بخش مالیات بحرین**

طبری (متوفای ۳۱۰) مینویسد: **وَ خَرَجَ زَبْرَقَانُ وَ الْأَقْرَعُ إِلَى أَبِي بَكْرٍ، وَ قَالَا: إِجْعَلْ لَنَا خَرَجَ الْبَحْرَيْنِ وَ نَضْمُنْ لَكَ أَلَّا يَرْجِعَ مِنْ قَوْمِنَا أَحَدٌ، فَفَعَلَ وَ كَتَبَ الْكِتَابَ. وَ كَانَ الَّذِي يَخْتَلِفُ بَيْنَهُمْ طَلْحَةُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ، وَ أَشْهَدُوا شُهُوداً مِنْهُمْ عَمْرٌ. فَلَمَّا أَتَى عَمْرٌ بِالْكِتَابِ فَظَنَرَ فِيهِ لَمْ يَشْهَدْ ... ثُمَّ مَرَّقَ الْكِتَابَ وَ مَحَاهُ ... ۳** و زبرقان و اقرع به نزد ابوبکر آمدند و گفتند: خراج بحرین را برای ما قرار بده و [در عوض ما نیز] برای تو ضمانت میکنیم که از قوم ما احدی مرتد نگردد. پس [ابوبکر] این کار را کرد و نامه‌ی [خراج بحرین] را نوشت و کسی که بین آنها رفت و آمد می‌کرد [و واسطه بود]، طلحه بن عبیدالله بود. و آنها شاهدانی را [برای آن سند] به گواهی گرفتند که یکی از آنها [که میخواستند به گواهی بگیرند] عمر بود. پس هنگامی که آن نامه را نزد عمر آوردند، در آن نگاه کرد و گواهی نداد ... سپس نامه را تکه تکه کرد و آن را محو نمود...

(ب) ماجرای پاره کردن قباله بخش زمین کشاورزی

ابن ابی الحدید معتزلی (متوفای ۶۵۶) مینویسد: **جاء عيينة بن حصن و الأقرع بن حابس إلى أبي بكر، فقالا: يا خليفة رسول الله! إن عندنا أرضاً سبخة ليس فيها كلاً ولا منفعة، فإن رأيت أن تقطعناها، لعلنا نحزئها أو نزرعها! ولعل الله أن ينفع بها بعد اليوم! فقال أبو بكر لمن حوله من الناس المسلمين: ما تزون؟ قالوا: لا بأس، فكتب لهما بها كتاباً و أشهد فيه شهوداً و عمر ما كان حاضراً فانطلقا إليه ليشهد في الكتاب فوجداه قائماً يهنأ بعيراً، فقالا: إن خليفة رسول الله كتب لنا هذا الكتاب و جئناك لتشهد على ما فيه ... فلما سمع ما فيه أخذته منهما ثم ثقل فيه فمحا ... ۴** عيينة بن حصن و اقرع بن حابس نزد ابوبکر آمدند و گفتند: ای جانشین پیامبر خدا! نزد ما زمین شوره زاری است که در آن گیاهی [نیست] و منفعتی وجود ندارد؛ پس اگر صلاح میدانی آن را به ما واگذار کن تا ما در آن کشت و کار کنیم! به امید این که خداوند بعد از امروز با آن سودی برساند! ابوبکر به مسلمانانی که در کنارش بودند گفت: نظر شما چیست؟ گفتند: اشکالی ندارد. پس او برای آن دو قباله ای نوشت و گواهانی را بر آن شاهد گرفت، در حالی که عمر حاضر نبود، پس آن دو به نزد او رفتند تا بر آن قباله گواهی دهد و او را در حالی یافتند که ایستاده بود و با صمغ درخت شتری را چرب می‌کرد. به او گفتند: جانشین پیامبر خدا برای ما این قباله را نوشته است و نزد تو آمده ایم تا بر آن گواهی دهی ... پس چون محتویات آن را شنید، آن را از آن دو گرفت و در آن آب دهان انداخت و آن را پاک نمود...

(ج) ماجرای پاره کردن قباله پرداخت سهم «مؤلفه قلوبهم»

عبدالله موصلی (متوفای ۶۸۳) و ابوبکر زبیدی (متوفای ۸۰۰) می‌نویسند: **إِنَّ الْمُؤَلَّفَةَ قُلُوبِهِمْ جَاءُوا بَعْدَ النَّبِيِّ إِلَى أَبِي بَكْرٍ لِيُكْتَبَ لَهُمْ بِعَادَتِهِمْ، فَكَتَبَ لَهُمْ بِذَلِكَ فَذَهَبُوا بِالْكِتَابِ إِلَى عَمْرٍ لِيَأْخُذُوا حَطَّهُ عَلَى الصَّحِيفَةِ، فَمَزَّقَهَا ... ۵** کسانی که دلهايشان [به وسيله دریافت بخشی از زکات، به سوی اسلام] نزدیک می‌شد، بعد از پیامبر نزد ابوبکر آمدند تا طبق عادتشان برای آنها [سهمشان را از

زکات] بنویسد. پس او این مطلب را برای آنها نوشت. آنها آن نوشته را نزد عمر بردند تا دست خط او را [نیز به عنوان تأیید] بر آن نوشته بگیرند، ولی او آن قباله را پاره کرد...

جمع بندی شواهد نقض

علی محمد میر جلیلی در کتاب «امام علی علیه السلام و زمامداران»: صفحه ۶۲، می نویسد: «استقلال عمر در برابر خلیفه اول به جایی رسید که به فرمان او گوش نمیداد، چنانکه قضاوت خلیفه را در مورد فرزندش عاصم پذیرفت.» در ادامه نقل فوق می خوانیم: فَرَجَعُوا إِلَى أَبِيبَكْرٍ فَقَالُوا لَهُ: أَنْتَ الْخَلِيفَةُ أَمْ هُوَ؟ فَقَالَ: بَلْ هُوَ... پس آنها به نزد ابوبکر باز گشتند و به او گفتند: تو خلیفه هستی یا او؟ گفت: او... آنجا که ابابکر حکم کرد: حق نگهداری کودکش (= عاصم که عمر، مادر او را طلاق داده بود) با مادر بزرگش باشد. عمر با وجود حکم ابابکر، آن را رد نمود و فرزندش را گرفت. ۶ از این رو، اَشْعَثُ بْنُ قَيْسٍ به عمر میگفت: «سِرَّ أَنْتَ أَنْتَ مَنْ نَسَبْتَ إِلَى أَبِيبَكْرٍ نَافِرْمَانِي مِي كُنَم أَنْتَ أَنْتَ كَمَا تُوَدُّ دَسْتُورَهَائِي وَأُو رَا زِيرِي يَا مِي كَذَارِي. ۷»

پی نوشت

۱ شرح نهج البلاغه، ج ۱۶، ص ۲۳۴. ۲ السيرة الحلبیه، ج ۳، ص ۳۶۲، چاپ: المكتبة الإسلامية / دار إحياء التراث العربي، بيروت. ۳ تاریخ الأمم و الملوك، ج ۳، ص ۲۷۵، چاپ: دار التراث، بيروت. در ادامه نقل فوق می خوانیم: فَغَضِبَ طَلْحَةُ فَأَتَى أَبِيبَكْرٍ فَقَالَ: أَنْتَ الْأَمِيرُ أَمْ عُمَرُ؟ فَقَالَ: عُمَرُ؛ غَيْرَ أَنَّ الطَّاعَةَ لِي. پس طلحه خشمگین شد و به نزد ابوبکر آمد و گفت: تو امیر هستی یا عمر؟! [ابوبکر] گفت: عمر؛ اما باید از من اطاعت کنید. ۴ شرح نهج البلاغه، ج ۱۲، ص ۵۸. در ادامه نقل فوق می خوانیم: فَذَهَبَا إِلَى أَبِي بَكْرٍ وَ هُمَا يَتَذَمَّرَانِ، فَقَالَا: وَ اللَّهِ! مَا نَدْرِي أَنْتَ أَمِيرٌ أَمْ عُمَرُ؟ فَقَالَ: بَلْ هُوَ لَوْ شَاءَ كَانَتْ. پس در حالی که آن دو خشمگین بودند به نزد ابوبکر رفتند و گفتند: به خدا ما نمیدانیم تو امیر هستی یا عمر؟ او گفت: البته هرگاه بخواهد اوست. ۵ الإختیار لتعلیل المختار، ج ۱، ص ۱۱۸، چاپ: دار الدعوه، استانبول؛ الجوهره النيرة و هو شرح علی مختصر القدوری، ج ۲، ص ۱۶۴، چاپ: المطبعة الخيرية. ۶ المصنّف (تألیف: صنعانی)، ج ۷، ص ۱۵۵، بيروت. ۷ شرح نهج البلاغه (تألیف: ابن ابی الحدید)، ج ۲، ص ۳۳.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به

بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازی های رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۱۹۷۳-۳۰۴۵ و شماره حساب شبا: ۵۳-۵۳۰۹-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۱۸۰-۰۱۸۰-IR۹۰ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام :- هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهایی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجّت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز

بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».